

سخنرانی‌های گروه مطالعات علم
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
(نیم‌سال دوم ۱۴۰۰-۱۴۰۱)

رویکرد معرفت‌شناسانه به علم در سنت علمی کلام در آراء فخر رازی

بنفشه افتخاری

پژوهشگر در پروژه فاسیف وابسته به اکل نرمال و مرکز تحقیقات فرانسه

در تاریخ فلسفه اسلامی، متکلمان با کلیشه ضد عقل و ضد علم بودن شناخته شده‌اند. در فلسفه طبیعی نیز، متکلمان اشعری با دفاع از اتم‌گرایی کلام، به ضدیت با میراث مشائی در طبیعیات و هندسه کلاسیک پرداخته‌اند. غزالی و فخر رازی در میان متکلمان اشعری، با سنت فلسفی به نقد آراء فلاسفه مشائی مبادرت ورزیده‌اند. در این جستار، با بررسی برخی آراء متکلمان اشعری، بخصوص فخر رازی، کوشش شده است مبانی تقابل و اختلاف آنها در مباحث هندسی و طبیعی روشن گردد. فخر رازی، فیلسوف-متکلم قرن هفتم هجری، نقش عمده‌ای را در ایجاد گفتمان بین دو نحله فلسفه و کلام ایفا کرده است. وی در خلال دفاع از اتم‌گرایی کلام، به نقادی بنیادین علوم متعارف روزگار خود نیز پرداخته است. با بررسی براهین وی، ضد طبیعیات و هندسه، می‌توان نتیجه گرفت آنچه ضدیت وی با علم خوانده شده، در واقع ناشی از شکاکیتی است که از رویکرد معرفت‌شناسانه او به علوم طبیعی و هندسی نتیجه می‌شود.

تاریخ برگزاری:

یکشنبه ۸ خرداد ۱۴۰۱

ساعت ۱۷ الی ۱۹

لینک ورود به جلسه:

<http://irip.ac.ir/u/136>

حضور در سخنرانی برای همه آزاد است.